

ASSIGNATURA:	LES CLAUS HISTÒRIQUES DEL MÓN ACTUAL
Codi:	28977
Professor/-a:	MARTÍ MARIN
Cicle:	2n
Semestre:	1r
Nº. Crèdits:	6
Tipus:	OP
Horari de classe:	Grup 1: L X de 16:30 a 18:00
Horari tutoria integrada:	L de 18:00 a 19:00
Lloc d'atenció als alumnes:	B3/069 HISTÒRIA MODERNA I CONTEMPORÀNIA
Telèfon:	93 581 1726

Contingut

Estudi i interpretació històrica del temps present i de la història immediata a partir de l'anàlisi dels successos recents i d'actualitat. Plantejament i valoració dels grans conflictes mundials i regionals del nostre temps, en perspectiva històrica, des d'un punt de vista integrat polític, econòmic i social, atenent a aquells que es fan més presents en la quotidianitat periodística, però sense marginar aquells que són objecte de menor atenció per part dels mitjans de comunicació de masses. L'assignatura preveu la possibilitat de retrocedir en el temps en l'origen (real o suposat) de certs conflictes fins a l'època a la que els ubica habitualment l'imaginari col·lectiu.

Objectius

L'estudiant haurà de ser capaç al final del curs d'identificar els temes principals associats a un conflicte o problema del present, així com –donat el cas- ubicar-lo geogràficament amb precisió. L'estudiant haurà de poder emetre una opinió fonamentada sobre altres opinions emeses sobre un problema donat, siguin aquestes d'investigadors en els diversos terrenys socials i humanístics, analistes de l'actualitat periodística o parts implicades en el mateix, emeses avui dia o en el passat.

Temari :

- 1. Introducció: un món globalitzat.** Les primeres globalitzacions: l'imperialisme i la guerra. La II Guerra Mundial: el primer conflicte veritablement mundial. L'experiència de la guerra: morts, genocidis, exilis i deportacions. La postguerra: un món en runes.
- 2. Mite i realitat de la Guerra Freda.** De la postguerra a la fractura dels Aliats. EE.UU. vs. URSS. Etapes: Guerra Freda, *Détente*, *Coexistència pacífica* i Segona Guerra Freda. Fou la Guerra Freda un enfrontament de dos blocs? Els casos d'Indoxina, Corea.
- 3. La construcció d'Europa.** 1945: Europa reinventada. Unions, unificacions i separacions: la dinàmica dels estats-nació després de la "Guerra civil europea".
- 4. Tensions locals-tensions globals: Orient Mitjà.** De l'explosió otomana a la partició de Palestina. La guerra de 1948 i l'emergència d'una potència regional. El socialisme panarabista: Egipte, Síria i Irak. De nòmades a magnats: Aràbia Saudí. Iran, entre la modernitat i la tradició.
- 5. Auge i caiguda de la Unió Soviètica.** De la revolució mundial al socialisme en un sol país (de Lenin a Stalin). De la utopia al socialisme real (de Krustxev a Breznev). La reforma que no fou (de Gorbatxov a Putin).
- 6. Els EE.UU.: entre superpotència neoimperialista i terra d'oportunitats i llibertat.** L'arrancada: crisi, *New Deal* i gegant despert. El punt de referència occidental: de Truman a Eisenhower. Guanyar el progrés, perdre la Guerra Freda: entre Kennedy i Johnson. L'imperi contraataca: de Nixon a Reagan. Vencedors i única superpotència: de Bush a Bush.
- 7. Amèrica Llatina: populisme, guerrilles i neofeixisme.** De fer les amèriques a la diàspora migratòria. Argentina: una avançada d'Europa al Con Sud. Del populisme al neofeixisme. Cuba: del populisme a la revolució. Sucre i turisme: roda el món i torna al Born. Mèxic: el populisme més reeixit.

- 8. L'emergència de noves potències: la Unió Índia i la República Popular Xinesa.** La partició de la joia de la corona: Índia i Pakistan. La Unió Índia: país, federació, imperi? Entre el tercer món i *bollywood*. Xina: del darrer emperador a la revolució comunista. Sota el signe de Mao. Del comunisme al capitalisme d'estat.
- 9. Àfrica subsahariana, un mapa europeu.** Del repartiment a la descolonització. Àfrica *roja*. Conflictes del present: què queda del vell imperialisme?

Avaluació

Constarà d'un examen i d'un treball. L'examen serà de comentari de materials (textos, gràfiques, taules, etc.), es podrà fer amb llibres i apunts i significarà el 80% de la nota final. El treball tindrà dues opcions: a) l'anàlisi d'una pel·lícula de ficció que representi algun dels temes tractats a classe, a partir d'una llista que serà facilitada pel professor; b) la confecció d'un dossier de premsa significatiu sobre un tema d'actualitat. En tots dos casos significarà el 20% de la nota final.

Tutoria integrada

Les sessions de tutoria integrada es dividiran en dos tipus. La meitat, aproximadament, s'utilitzaran per al visionat de documentals o fragments de documentals que serveixin com a material complementari de les classes rebudes en els dies anteriors. L'altra meitat –amb el grup dividit, si s'escau, en funció del nombre de matriculats- s'utilitzaran per a realitzar pràctiques de comentari de materials –textos, dades, gràfics, etc.- del tipus que s'hauran de realitzar el dia de l'examen. Aquests materials se seleccionaran –en la mesura del possible- entre les publicacions de la premsa recent.

Bibliografia

Bibliografia de lectura obligatòria: Durant el curs caldrà llegir-se mitja dotzena d'articles i/o capítols de llibre que s'indicaran en el seu moment i que tindran un volum total aproximat de 350/400 pàgines.

Bibliografia bàsica del curs: S'entén per bibliografia bàsica del curs el conjunt de referències que es lliurarà als/les estudiants el primer dia, ordenades per temes i que no són de lectura obligatòria, però sí les referències bàsiques de les que hauran de partir en funció del tema seleccionat per al treball.

Bibliografia bàsica de consulta (manuals):

- ALDCROFT, D.H.; *Historia de la Economía Europea, 1914-1980*, Crítica, Barcelona, 1989.
- ANDERSON, B.S. / ZINSSER, J.P.; *Historia de las mujeres: una historia propia*, 2 vols., Crítica, Barcelona, 1992.
- ALEM, J.P.; *Le Proche-Orient Arabe*, PUF, París, 1977.
- BALL, S.J.; *The Cold War: an International History, 1947-1991*, Arnold, Londres, 1998.
- BENZ, W. I GRAML, H.; *Els siglo XX. III. Problemas mundiales entre los dos bloques de poder*, Siglo XXI, Madrid, 1982.
- BETHELL, L. i YAÑEZ, C. (eds.); *Historia de América Latina*, vols.5 a 10, Crítica, Barcelona, 1992.
- CALVOCORESSI, P. / WINT, G.; *Guerra total*, 2 vols., Alianza, Madrid, 1979.
- CALVOCORESSI, P.; *Historia política del mundo contemporáneo de 1945 a nuestros días*, Akal, Madrid, 1985.
- CARRE, O.; *L'orient arabe aujourd'hui*, Complexe, Brusel·les, 1991.
- CORM, G.; *Le Proche-Orient éclaté, 1956-2003*, Gallimard, París, 2002.
- CRUZ ROMEO, M. i SAZ, I.; *El siglo XX. Historiografía e historia*, PUUV, València, 2002.
- DD.AA.; *The Cambridge History of Africa*, vols.6 a 8, Cambridge University Press., 197's.
- DD.AA.; *Siglo XX. Historia Universal*, 36 fascicles, Historia 16, Madrid, 1982-84.
- DD.AA.; *Historia Universal Planeta*, vol.12, Barcelona, 1994.
- DROZ, J. (ed.); *Historia General del Socialismo. De 1945 a nuestros días*, Destino, Barcelona, 1986.
- DURET, A.; *Oriente Medio, crisis y desafíos*, Salvat, Barcelona, 1995.
- HALPERIN DONGHI, T.; *Historia contemporánea de América Latina*, Alianza, Madrid, 1981.
- HOBSBAWM, E.; *Historia del Siglo XX*, Crítica, Barcelona, 1995.
- ILIFFE, J.; *África. Historia de un continente*, Cambridge University Press., 1998.
- JOLIE, J.; *Histoire du continent africain*, vols. 2 i 3, L'Harmattan, París 1996.
- KI-ZERBO, J.; *Historia del África Negra*, vol.2, Alianza, Madrid, 1980.
- KINDER, H / HIGELMAN, W.; *Atlas histórico mundial*, vol.2, Istmo, Madrid 1971.
- LIVI-BACCI, M.; *Historia mínima de la población mundial*, Ariel, Barcelona, 1990.

- MAMMARELLA, G.; *Historia de Europa Contemporánea (1945-1990)*, Ariel, Barcelona 1990.
- MARTÍNEZ CARRERAS, J.U.; *Historia de la descolonización, 1919-1986: las independencias de Asia y África*, Istmo, Madrid, 1987.
- MILWARD, A.S.; *La Segunda Guerra Mundial, 1939-1945* i VAN DER WEE, H.; *Prosperidad y crisis. Reconstrucción, crecimiento y cambio, 1945-1980*, vols.5 i 6 de la "Historia Económica Mundial del Siglo XX", Crítica, Barcelona, 1986.
- PARKER, R.A.C.; *Historia de la Segunda Guerra Mundial*, Prensas Universitarias de Zaragoza, 1998.
- POWASKI, R.E.; *La Guerra Fría: los Estados Unidos y la Unión Soviética*, Crítica, Barcelona, 2000.
- REYNOLDS, D. (ed.); *The Origins of the Cold War in Europe*, Yale University Press., 1994.
- SAYIGH, Y. i SHLAIM, A.; *Cold war and the Middle East*, Clarendon Press, Oxford, 1997.
- VEIGA, F.; U.DA CAL, E. i DUARTE, A.; *La paz simulada. Una historia de la Guerra Fría, 1941-1991*, Alianza, Madrid, 1997.
- YOUNG, J.W.; *The Longman companion to cold war and detente : 1941-91*, Longman, Londres, 1993.